

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้า เรื่อง สภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และศึกษาปัญหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีแนวทางการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,743 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 313 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, อ้างอิงในสุภาพัญญ จริยะเศรษฐ์, 2542, หน้า 84) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 สำหรับใช้สอบถามครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน ดังมีรายละเอียด ดังนี้

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ที่ใช้สำรวจสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ใน 12 งาน คือ

1. การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดทำสารบัญชิ่งาน จำนวน 5 ข้อ
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำนวน 7 ข้อ
4. การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 6 ข้อ
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 7 ข้อ
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ
7. การนิเทศการศึกษา จำนวน 5 ข้อ
8. การแนะแนวการศึกษา จำนวน 6 ข้อ
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน จำนวน 7 ข้อ
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น จำนวน 4 ข้อ
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา จำนวน 7 ข้อ

รวมคำถามทั้งสิ้น จำนวน 70 ข้อ โดยกำหนดระดับการมีส่วนร่วมไว้ 5 ระดับ คือ

การมีส่วนร่วมมากที่สุด (ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ)	ให้ระดับคะแนน 5
การมีส่วนร่วมมาก (ร่วมคิด)	ให้ระดับคะแนน 4
การมีส่วนร่วมปานกลาง (ร่วมทำ)	ให้ระดับคะแนน 3
การมีส่วนร่วมน้อย (ร่วมรับรู้)	ให้ระดับคะแนน 2
การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด (ไม่มีส่วนร่วม)	ให้ระดับคะแนน 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (open end) สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยระบุปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 12 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (open end) สำหรับครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยระบุปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

การสร้างเครื่องมือ

ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัย และงานศึกษาค้นคว้าต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

1. กำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของการศึกษาค้นคว้า

2. สร้างแบบเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง 12 ด้าน

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความสอดคล้อง เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประกอบด้วย

4.1 รองศาสตราจารย์นิธิเดชน์ เขิดพุทธ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนากฎีกา ระดับ 9 สถานที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

4.2 นายสงกรานต์ มาลีจันทร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ระดับ 9 สถานที่ โรงเรียนศรีจันทร์รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 จังหวัดเพชรบูรณ์

4.3 นายอภิชาติ พุทธิเจริญ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ระดับ 9 สถานที่
สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ

4.4 นายวิวัฒน์ อ้นน่วม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ระดับ 8 สถานที่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

4.5 นายชะอุ่ม เชื้อทอง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ระดับ 8 สถานที่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

5. นำเครื่องมือไปแก้ไขปรับปรุงเพื่อนำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิง
เนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)
ระหว่างข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- +1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

การพิจารณาค่า IOC จะต้องมีค่ามากกว่า 0.5 จึงจะถือว่าวัดได้สอดคล้องกัน

6. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่
ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

7. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ
แบบสอบถาม โดยวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค
(Cronbach) (อ้างอิงใน ล้วน สายยศ, 2545, หน้า 200) ปรากฏว่าได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.87

8. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

9. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีวิธีการดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
ถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ และขอความอนุเคราะห์ในการตรวจพิจารณาแบบสอบถามที่ผู้
ศึกษาสร้างขึ้น

2. ผู้ศึกษาค้นคว้าทำหนังสือขอความร่วมมือไปตามสถานศึกษา ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามที่ตอบเรียบร้อยแล้วกลับคืนยังผู้ศึกษาค้นคว้า

3. ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ติดตาม และเดินทางไปเก็บแบบสอบถามดังกล่าวด้วยตนเอง และสามารถได้แบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างตามวันและเวลาที่กำหนด โดยคิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้ศึกษาค้นคว้า ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบบสอบถามที่เก็บคืนมาได้มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้า นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม จัดระเบียบข้อมูลแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 และวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับการแปลความหมายผลการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าของเบสต์ (Best อ้างอิงใน สุภาเพ็ญ จริยะเศรษฐ์, 2542, หน้า 122) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด (ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ)

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (ร่วมคิด)

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (ร่วมทำ)

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (ร่วมรับรู้)

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (มีส่วนร่วมน้อยมาก หรือไม่มีส่วนร่วม)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของ ข้อคำถามกับคุณลักษณะแต่ละด้านตามนิยามที่กำหนดไว้ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม

2.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป